

นวัตกรรม รูปแบบการจัดการเรียนการสอน WANDEE MODEL

1. ความสำคัญของผลงานนวัตกรรม

พระราชปณิธาน พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ซึ่งมีพระราชกระแสรับสั่งให้ “ช่วยสร้างคนดีให้บ้านเมือง” และตามพระบรมราโชบายของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ มหิศรภูมิพลราชวรางกูร กิติสิริสมบูรณอดุลยเดช สยามินทราธิเบศรราชวโรดม บรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ด้านการศึกษา ข้อที่ 4 “เป็นพลเมืองดี” ดังนั้นการพัฒนาคุณธรรมให้กับเยาวชนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับมนุษย์ การได้รับการอบรมเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนจากบิดามารดา อันเป็นพื้นฐานของความรู้และเมื่อเติบโตใหญ่ขึ้นเป็นหน้าที่ของครูที่ต้องสั่งสอนให้ได้รับวิชาความรู้และอบรมบ่มนิสัยจิตใจให้เป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม เพื่อที่จะเป็นพลเมืองที่ดีของครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ จึงเป็นหน้าที่ที่ครูต้องพัฒนาคุณธรรมให้กับเยาวชน

การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม จากท่ามกลางกระแสในยุคโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมมากมาย เช่น การแก่งแย่งกันในสังคมผู้ปกครองไม่มีเวลาในการเลี้ยงดูอบรมบ่มนิสัยให้กับบุตรหลาน การเลี้ยงดูด้วยเงินตรากับเทคโนโลยีที่ทันสมัยส่งผลให้เด็กไม่มีความรับผิดชอบ ความเป็นระเบียบวินัย เห็นแก่ตัว ไม่มีจิตสาธารณะ ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เสียมากขึ้น ทำให้สังคมไทยต้องเผชิญกับปัญหาหลายด้านที่เกิดจากความเสื่อมลงทั้งทางด้านศีลธรรม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะปัญหาการรับผิดชอบ การมีวินัย การอยู่อย่างพอเพียง และการมีจิตสาธารณะ ซึ่งมีสาเหตุมาจากปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมที่สั่งสมมาโดยไม่รู้ตัวตั้งแต่วัยเยาว์ ส่งผลต่อการดำรงชีวิต การเรียน การใช้ชีวิตประจำวันในปัจจุบัน การอยู่ร่วมกันในสังคมต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ กฎหมาย กฎเกณฑ์ของสังคมที่กำหนดขึ้นจึงจำเป็นที่เด็กต้องความรับผิดชอบ ดังนั้นต้องวางรากฐานให้กับเด็กในทุกช่วงวัยควบคู่ไปกับการศึกษาอันที่จะนำไปสู่การเป็นสมาชิกที่ดีในสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 6 ที่ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม คุณธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 3-8) อีกทั้งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

โรงเรียนทุ่งยาวผดุงศิษย์อยู่ในท้องถิ่นที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม คือ วัฒนธรรมของคนจีน วัฒนธรรมของชาวพุทธ มุสลิม นักเรียนส่วนใหญ่มีความแตกต่างทางสังคม ทั้งชีวิตความเป็นอยู่และฐานะทางครอบครัว มีปัญหาพ่อแม่หย่าร้างแยกทางกันอยู่ บางส่วนต้องอาศัยอยู่กับปู่ย่าตายายซึ่งไม่สามารถดูแลเอาใจใส่ อบรมสั่งสอนทั้งด้านการเรียน ด้านพฤติกรรมแก่นักเรียนได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะการปลูกฝังคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบของนักเรียนอันส่งผลให้เกิดปัญหาคุณลักษณะในด้านอื่นๆกับนักเรียนในโรงเรียนทุ่งยาวผดุงศิษย์เรื่อยมา

จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ข้าพเจ้าในฐานะครูผู้สอนตระหนักและให้ความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมา จึงได้คิดหาแนวทางเพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักรู้ เข้าใจ เห็นความสำคัญและมีคุณธรรม จริยธรรม ที่ดีงาม โดยจัดทำเป็นนวัตกรรมการเสริมสร้างความรับผิดชอบ ควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ ONEDEE MODEL สู่ห้องเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบูรณาการหลักคุณธรรม จริยธรรม สู่กิจกรรมต่างๆที่มีลำดับขั้นตอน มีผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม และที่สำคัญเป็นการปลูกฝังและส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียนให้เป็นนักเรียนที่มีคุณภาพ เก่ง ดี มีปัญญา เป็นพลเมืองดีของครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติต่อไป

2. จุดประสงค์และเป้าหมาย

2.1 จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบ โดยใช้ WANDEE MODEL
2. เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบตามคุณลักษณะโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.แก่นักเรียน โดยใช้ WANDEE MODEL

2.2 เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

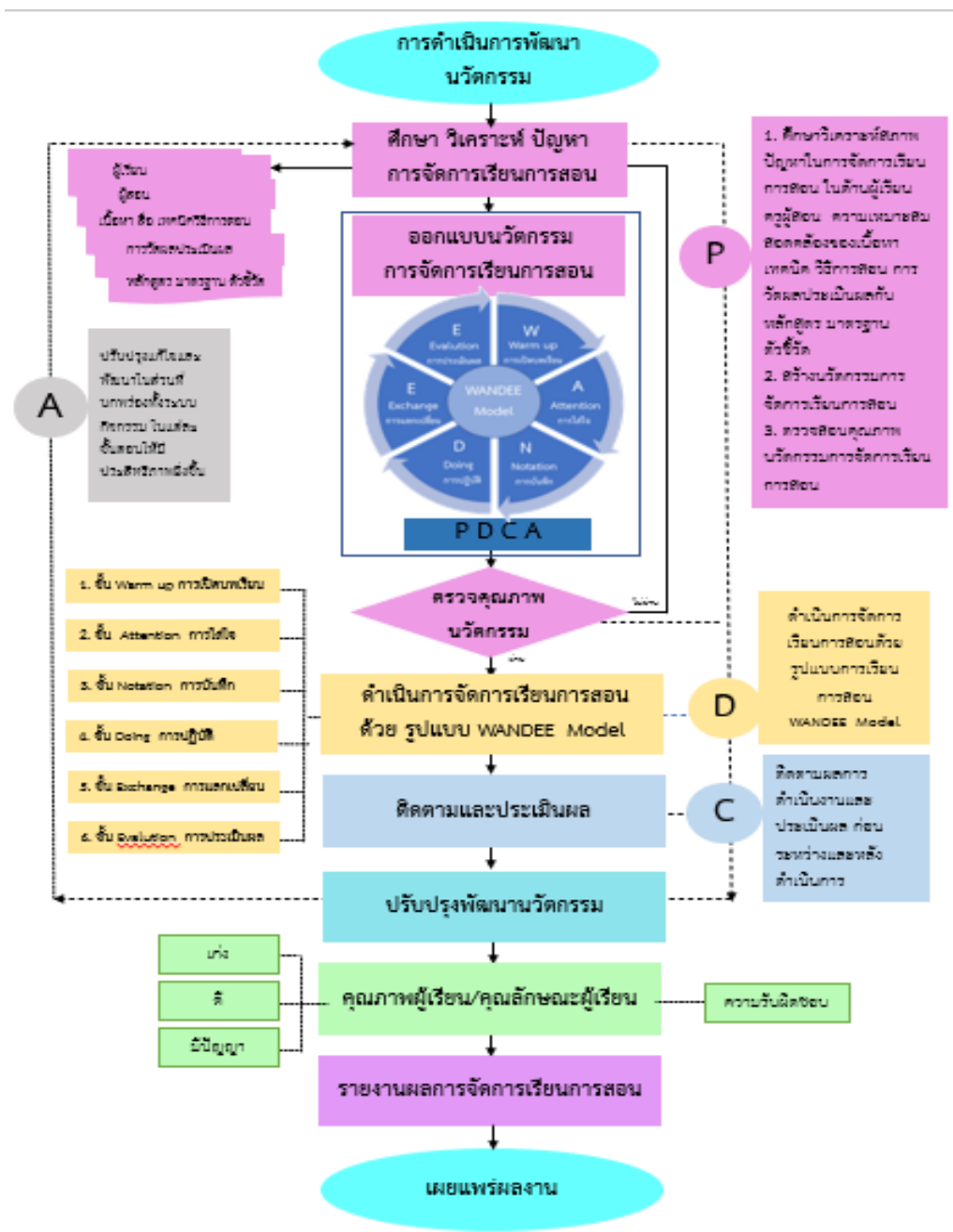
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนทุ่งยาวผดุงศิษย์ จำนวน 110 คน ได้รับการส่งเสริมคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ ด้วย WANDEE MODEL

เชิงคุณภาพ

นักเรียนมีคุณธรรมด้านความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนเป็นคนดีมีคุณธรรม สามารถเป็นแบบอย่างในเรื่องความรับผิดชอบต่อให้กับบุคคลอื่นได้และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3. กระบวนการผลิตนวัตกรรม

การดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาผลสัมฤทธิ์และคุณธรรม จริยธรรม วิชา ทศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนทุ่งยาวผดุงศิษย์ ได้ดำเนินการโดยใช้นวัตกรรม WANDEE MODEL โดยมีขั้นตอนและกระบวนการตามวงจรคุณภาพ PDCA หรือ วงจร เดมมิง ของเอ็ดวาร์ดเดมมิง (W.Edwards Deming) ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนารูปแบบนวัตกรรม WANDEE MODEL

ขั้นตอนการดำเนินงานพัฒนารูปแบบนวัตกรรม ONEDEE MODEL

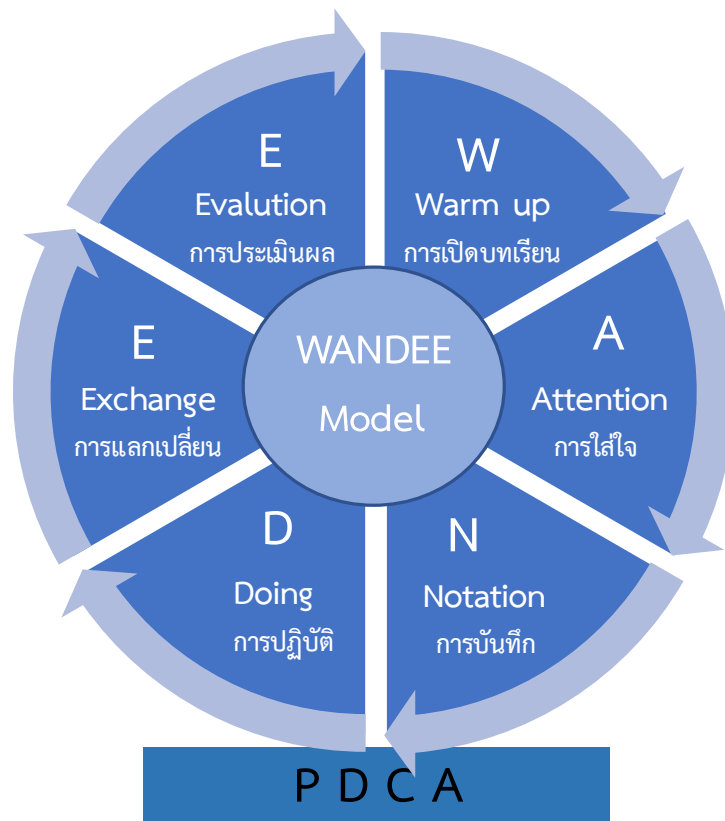
ในการพัฒนานวัตกรรม ได้ดำเนินการภายใต้กรอบวงจรคุณภาพ PDCA ในการบริหารจัดการด้วย รูปแบบนวัตกรรม WANDEE MODEL เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบแก่นักเรียนอย่าง ต่อเนื่องและยั่งยืนตลอดไป ดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการวางแผน Plan (P)

ในการวางแผนเพื่อดำเนินการพัฒนารูปแบบนวัตกรรม WANDEE MODEL ได้ดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการออกแบบรูปแบบนวัตกรรม ONEDEE MODEL โดยได้ศึกษาวงจรบริหารคุณภาพ PDCA คุณธรรม จริยธรรม และการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม วิเคราะห์สภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการออกแบบรูปแบบการบริหารให้มีประสิทธิภาพ

2) สร้างรูปแบบนวัตกรรม WANDEE MODEL เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบ จากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องนำวงจรบริหารคุณภาพ PDCA ของเต็มมิ่ง มาควบคุมการดำเนินงานภายใต้รูปแบบอีกระดับหนึ่ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเสริมสร้างคุณลักษณะด้านต่างๆแก่นักเรียนได้ดียิ่งขึ้น ดังนี้

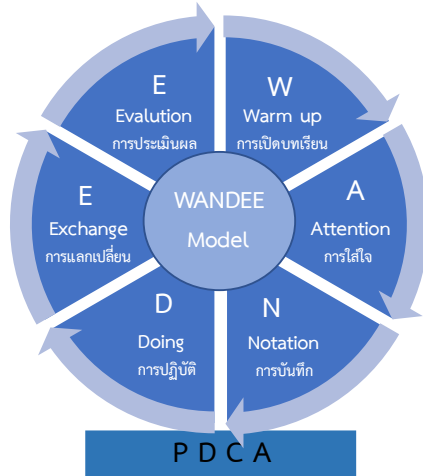
รูปแบบนวัตกรรม WANDEE MODEL

WANDEE MODEL คือ แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบ ซึ่งมาจากตัวอักษรภาษาอังกฤษ จำนวน 6 ตัว คือ 1) W (Warm up) 2) A (Attention) 3) N (Notation) 4) D(Doing) 5) E (Exchange) 6) E (Evaluation) ที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ในแต่ละขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมด้านความรับผิดชอบให้กับนักเรียน

3) ทำการตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องของรูปแบบกับความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจากผู้เชี่ยวชาญ จึงนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ขั้นตอนจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบนวัตกรรม WANDEE MODEL (Do)

ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบนวัตกรรม WANDEE MODEL เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบ โดยดำเนินการดังนี้

ขั้นวางแผน (Plan)

1. ขั้นการเปิดบทเรียน (W : Warm up) หมายถึง การเริ่มต้นการเรียนรู้โดยนำเข้าสู่

สู่บทเรียน เตรียมความพร้อมในด้านสมอง ร่างกายให้กับนักเรียน ทบทวนความรู้ ทักษะที่เรียนรู้ผ่านมา พร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ ภาระงาน การวัดผลประเมินผลและแบ่งกลุ่มด้วยการอธิบาย การใช้คำถาม ร้องเพลงประกอบท่าทาง นั่งสมาธิ เป็นต้น

ขั้นดำเนินการ (Do) / ขั้นตรวจสอบ (Check)

2. ขั้นการใส่ใจ (A : Attention) หมายถึง การจัดการเรียนรู้ด้วยการนำเสนอ

บทเรียน ข้อมูล เนื้อหาสาระที่ทักษะต่างๆ ด้วยเทคนิค วิธีการ รูปแบบการสอนที่ครูผู้สอนได้เตรียมไว้ให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจได้อย่างกระจ่างจากการเรียนรู้ที่ครูจัดกิจกรรมตามที่กำหนด เช่น การดูวิดีโอ บรรยาย สไลด์ ใบความรู้ ชุดการสอน สื่อเทคโนโลยี POEWR POINT โดยครูมีการตรวจสอบความเข้าใจ ความก้าวหน้าเป็นระยะ จากการใช้คำถามและอธิบายเพิ่มเติม

3. ขั้นการบันทึก (N : Notation) หมายถึง การที่นักเรียนบันทึกสรุปองค์ความรู้

หรือสังเคราะห์ สิ่งที่ได้เรียนรู้ตามความคิดและภาษาของตนเองมากำหนดเป็นความคิดหรือองค์ความรู้ใหม่ และบันทึกสรุปออกมาเป็นรูปแบบต่างๆ เช่น ผังความคิด แผนผัง การบรรยาย บทความ รายงาน หรือการสรุปองค์ความรู้ในลักษณะอื่นๆ ซึ่งครูผู้สอนจะทำหน้าที่ในการประเมินการบันทึกองค์ความรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ทราบถึงองค์ความรู้และความสมบูรณ์ขององค์ความรู้ที่ผู้เรียนได้รับ พร้อมทั้งสังเกตและประเมินคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักเรียน

4. ขั้นการปฏิบัติ (D : Doing) หมายถึง การให้นักเรียนได้แสดงออกในการ

ปฏิบัติงานอย่างอิสระ โดยการนำความรู้หรือทักษะที่ได้เรียนรู้มาปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบตามขั้นตอน หรือแนวทางที่วางไว้ พร้อมบันทึกสิ่งที่ได้จากการปฏิบัติงาน ครูคอยดูแลและให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งสังเกตและประเมินคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักเรียน

ขั้นปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา (Action)

5. ขั้นการแลกเปลี่ยน (E : Exchange) หมายถึง การนำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สิ่งที่ได้เรียนรู้ ประโยชน์ที่รับจากการเรียนรู้ หรือการแสดงความคิดเห็นต่อชิ้นงานที่ได้สร้างสรรค์ระหว่างตนเอง เพื่อน ครู เพื่อนำผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์และปรับปรุงพัฒนาผลงาน

6. ขั้นการประเมินผล (E : Evaluation) หมายถึง เป็นการประเมินผลการจัดการ เรียนรู้ว่าจะเกิดผลอย่างไร ด้วยเครื่องมือการวัดโดยครูผู้สอนเป็นผู้ออกแบบเครื่องมือวัดเอง ทั้งด้าน ความรู้ (K) กระบวนการ (P) คุณลักษณะ (A) ด้วยการทดสอบ สังเกต บันทึก ประเมินและการแสดงออกของนักเรียน รวมทั้งการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครู

3. ขั้นตรวจสอบ (Check)

ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบนวัตกรรม WANDEE MODEL เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบโดยประเมินความสำเร็จ ดังนี้

1) ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระ เพื่อนครูในกลุ่มสาระร่วมกัน นิเทศ กำกับ ติดตามอย่างจริงจังและ ต่อเนื่อง โดยการเข้ามาสังเกตการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบนวัตกรรม WANDEE MODEL เพื่อนิเทศ ติดตามการจัดการสอน

2) สสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้เรียนด้วยรูปแบบนวัตกรรม WANDEE MODEL เพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

3) ตรวจสอบคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

4) เปรียบเทียบคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบ นวัตกรรม WANDEE MODEL เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบ

4. ขั้นปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา (Action)

หลังเสร็จสิ้นการดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบนวัตกรรม WANDEE MODEL เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบมีการรายงานการจัดการเรียนการสอนและนำผลการประเมิน มาวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อที่จะได้นำเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นหากมีข้อบกพร่องต่างๆก็นำมา วางแผนแล้วหาวิธี กระบวนการในการพัฒนาต่อไปพร้อมกับการเผยแพร่วิธีการให้แก่เพื่อนครูในและนอก สถานศึกษา